

UNIwersytet Medyczny w Lublinie

Dr hab. n. med. n. o zdr. Karolina Frąszczak
Prof. UM
I Katedra i Klinika Ginekologii Onkologicznej i Ginekologii
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Lublin, dn. 21.11.2025r.

Recenzja

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora

lek. med. Maciejowi Domańskiemu ubiegającemu się o stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Tytuł rozprawy doktorskiej: „Zachowania pro- i antyzdrowotne pacjentów hospitalizowanych na oddziałach psychiatrycznych”

Promotor: Prof. dr. hab. n. med. n. o zdr. Wioletta Żukiewicz-Sobczak

Promotor pomocniczy: dr n. med. n. o zdr. Zuzanna Chęcińska-Maciejewska

Ocenę przygotowałam w związku z powołaniem mnie na recenzenta przez Radę Naukową Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego z dnia 25.09.2025 roku, przesłanym przez Przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Zdrowiu (art. 190 ust. 2-5 oraz art. 191 ust 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.).

Niniejszą ocenę opracowałam na podstawie baz Web of Science, Scopus, stron www czasopism oraz następujących materiałów:

1. rozprawy doktorskiej będącej opisem monotematycznego cyklu trzech prac naukowych jako przedmiot postępowania o nadanie stopnia doktora,
2. wykazu osiągnięć naukowych w dyscyplinie naukowej nauki o zdrowiu .

Przedstawiony do oceny rozprawa doktorska odpowiada ustawowym wymogom postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora, na podstawie art. 187 ust. 1- 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.).

Uwagi wstępne

Przedstawiona praca doktorska pt. „Zachowania pro- i antyzdrowotne pacjentów hospitalizowanych na oddziałach psychiatrycznych” została przygotowana przez lek. med. Macieja Domańskiego pod opieką naukową prof. dr hab. n. med. n. zdr. Wioletty Żukiewicz-Sobczak oraz dr n. med. n. zdr. Zuzanny Chęcińskiej-Maciejewskiej z Katedry Żywienia i Żywności, Wydział Medyczny i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.

Przedstawienie informacji o ocenianej rozprawie doktorskiej, w tym:

Doktorant zgodnie z wymaganiami art. 187 ust. 1- 4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.) jako rozprawę doktorską przedstawiła monotematyczny cykl trzech prac naukowych:

- a) tytuł rozprawy doktorskiej stanowiącej podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora:

„Zachowania pro- i antyzdrowotne pacjentów hospitalizowanych na oddziałach psychiatrycznych”.

- b) dane naukometryczne, ustalone wg baz danych, którymi legitymuje się Kandydat na dzień wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora

Kandydat przedstawił punktację według następujących kryteriów: Liczba punktów MNiSW zgodnie z listą czasopism obowiązującą w roku opublikowania;

sumaryczny współczynnik Impact Factor - 14,689 (Impact Factor z roku wydania publikacji),

sumaryczna punktacja ministerialna - 691

liczba cytowań wg. bazy Web of Science (12.11.2025) 4

- c) informacja o liczbie publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach autorstwa lub współautorstwa Kandydata;

Kandydat legitymuje się 13 publikacjami naukowymi (w tym z JCR 5), ustalone wg baz danych.

- d) informacja o najważniejszych czasopismach, w ramach których Kandydat publikowała swoje prace naukowe;

Kandydat swoje najważniejsze prace zakwalifikowane do swojej rozprawy naukowej stanowiącej podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora, opublikował w następujących czasopismach:

Nutrients (140 pkt. MNiSW; 5,0 IF₂₀₂₄) – dwie prace oraz

Health Problems of Civilization (40 pkt. MNiSW; 0,4 IF₂₀₂₃) – jedna praca,

Pozostałe swoje prace publikował m.in. w czasopismach takich jak:

Sustainability, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska - Sectio D. Medicina, Badania nad Schizofrenią, Postępy Psychiatrii i Neurologii, Polski Merkurusz Lekarski. (ustalone wg baz danych).

- e) informacja czy Kandydat odgrywał wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskich prac naukowych;

Kandydat, w ramach powstawania współautorskich prac naukowych, zakwalifikowanych do rozprawy doktorskiej stanowiącej podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora, legitymuje się następującymi aktywnościami:

1. publikacja, - pierwszy autor - na projektowaniu i planowaniu badania i hipotezy badawczej, zbieraniu danych, interpretacji danych, analiza danych, statystyka danych, interpretacji wyników, przygotowaniu manuskryptu, rekrutacja pacjentów.
2. publikacja, - pierwszy autor - na projektowaniu i planowaniu badania i hipotezy badawczej, zbieraniu danych, interpretacji danych, analiza danych, statystyka danych, interpretacji wyników, przygotowaniu manuskryptu, rekrutacja pacjentów.
3. publikacja, - pierwszy autor - na projektowaniu i planowaniu badania, zbieraniu danych, analiza danych, statystyka danych, interpretacji wyników, przygotowaniu manuskryptu, przeglądzie literatury, zbieranie funduszy.

We wszystkich publikacjach Kandydat jest pierwszym, wiodącym autorem. Na podstawie oświadczeń współautorów samodzielny udział Kandydata w realizacji prac wchodzących w

skład rozprawy doktorskiej był dominujący i polegał głównie na opracowaniu koncepcji badawczej i sformułowaniu hipotezy, planowaniu badań, wykonaniu części analiz, interpretacji i dyskusji wyników, przeglądzie literatury, opracowaniu manuskryptu, redagowaniu tekstu manuskryptu i dokonywaniu korekty na poszczególnych etapach procesu publikacji. Na podstawie analizy oświadczeń współautorów oraz wypisanych w publikacjach wkładów wszystkich autorów, mogę stwierdzić, że w przedstawionych pracach oryginalnych, Kandydat pełnił wiodącą rolę.

- f) ocena rozprawy doktorskiej, w tym, czy stanowi ono znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej;

Ocena formalna

Praca doktorska koncentruje się na niezwykle istotnym, a jednocześnie złożonym zagadnieniu – zachowaniach pro- i antyzdrowotnych pacjentów hospitalizowanych na oddziałach psychiatrycznych. Autor podjął się zadania dokonania kompleksowej oceny tych zachowań, analizując ich wpływ na stan odżywienia oraz parametry hematologiczne i biochemiczne. Wybór tematu wskazuje na świadomość badawczą oraz dostrzeżenie praktycznych problemów w obszarze psychiatrii i zdrowia publicznego.

Rozprawa doktorska liczy 110 stron i ma układ klasyczny dla prac doktorskich w formie monotematycznego cyklu prac naukowych. Praca liczy 6 rozdziałów, 110 stron, 3 tabele. Zawiera streszczenie w języku polskim i angielskim, spis treści, wykaz skrótów stosowanych, wprowadzenie w postaci stanu wiedzy, cel badań i hipotezy badawcze, materiał i metody badawcze, syntetyczne omówienie publikacji wchodzących w skład rozprawy doktorskiej, wnioski szczegółowe, rekomendacje praktyczne / implikacje dla praktyki, piśmiennictwo oparte na wybranych 15 pozycjach z monotematycznego cyklu prac. Kolejną część pracy stanowią aneksy, w którym Doktorant umieścił kwestionariusz ankiety, zgodę z Komisji Bioetycznej na badania, trzy publikacje monotematyczne wraz z oświadczeniami wszystkich autorów o współautorstwie. Całościowo, łącznie z publikacjami z cyklu prac, rozprawa doktorska została oparta na 92 pozycjach naukowych.

Rozprawa pod względem redakcyjnym nie budzi zastrzeżeń, a proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami zostały zachowane.

Wprowadzenie

W części Wprowadzenie, Doktorant w spójny sposób przedstawia aktualny stan wiedzy dotyczący zachowań zdrowotnych w Zdrowiu Publicznym w Polsce i na świecie, a także wskazuje konsekwencje antyzdrowotnych zachowań szeroko omawianych w epidemiologii chorób cywilizacyjnych.

Cel pracy został sformułowany w sposób logiczny.

Doktorant podjął się kompleksowej analizy stanu zdrowia i stylu życia pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Szczególną uwagę poświęcił odchyleniom w parametrach hematologicznych i biochemicznych (witamina B12, D3, morfologia krwi), a także ocenie wskaźnika BMI jako potencjalnego czynnika ryzyka zaburzeń metabolicznych i

psychicznych. Założył, że zarówno czynniki biologiczne, jak i behawioralne mogą wpływać na nasilenie objawów choroby. Wyniki badań potwierdziły istotne korelacje, wskazując na potrzebę włączenia analiz biochemicznych do rutynowej diagnostyki psychiatrycznej. Dodatkowo badania chromatograficzne ujawniły rozbieżności między deklarowaną a rzeczywistą zawartością witaminy D3 w suplementach, co ma znaczenie dla skuteczności profilaktyki i wskazuje na potrzebę regulacji rynku.

Metodyka i stopień realizacji celów

Metodyka pracy była oparta na ocenie parametrów hematologicznych i biochemicznych, takich jak morfologia krwi z rozmazem, poziom witaminy B12, witaminy D3 oraz glikemii, w kontekście ich niedoborów i potencjalnego wpływu na pojawienie się lub nasilenie zaburzeń psychicznych, wskaźnika masy ciała (BMI) na podstawie pomiarów antropometrycznych, jako jednego z czynników ryzyka zaburzeń metabolicznych i psychicznych; zachowań zdrowotnych, analizowanych za pomocą autorskiego kwestionariusza ankiety, obejmującego cztery obszary: dane demograficzne, nawyki żywieniowe, poziom aktywności fizycznej oraz stosowanie używek, analizy chromatograficznej wybranych suplementów diety dostępnych na rynku unijnym, w celu oceny rzeczywistej zawartości witaminy D i jej zgodności z deklaracjami producentów.

Uzyskane wyniki

Doktorant wykazał, że stan odżywienia, parametry biochemiczne i hematologiczne oraz wzorce zachowań zdrowotnych mogą mieć potencjalny wpływ na przebieg zaburzeń psychicznych. Wyniki badań podkreślają potrzebę holistycznego podejścia do profilaktyki i terapii, uwzględniającego aspekty żywieniowe, psychospołeczne oraz świadome stosowanie suplementów diety.

Najważniejsze wnioski:

1. Niedobory witaminy B12, D3 i nieprawidłowości w morfologii krwi mogą być markerami wczesnej interwencji w psychiatrii.
2. Nieprawidłowy BMI zwiększa ryzyko zaburzeń metabolicznych i psychicznych, co uzasadnia konieczność monitorowania parametrów antropometrycznych.
3. Pacjenci psychiatryczni wykazują odmiennie wzorce zachowań zdrowotnych niż populacja ogólna, co wskazuje na potrzebę interwencji edukacyjnych i terapeutycznych.
4. Suplementy witaminy D3 dostępne na rynku unijnym często różnią się zawartością od deklaracji producentów, co wymaga regulacji jakości i opracowania rekomendacji klinicznych.

Zakwalifikowanie do dyscypliny

Praca doktorska dotyczy kompleksowej analizy zachowań pro- i antyzdrowotnych oraz stanu odżywienia pacjentów z zaburzeniami psychicznymi hospitalizowanych na oddziałach zamkniętych, a także oceny rynku suplementacyjnego w Polsce i UE. Rozprawa jednoznacznie wpisuje się w dziedzinę nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinę nauki o zdrowiu.

Badania mają charakter empiryczny i obejmują analizy diagnostyczne, laboratoryjne, antropometryczne oraz epidemiologiczne. Praca liczy 6 rozdziałów, 110 stron, zawiera 3

tabele, 15 pozycji literaturowych (całościowo 92 pozycje) oraz załączniki (kwestionariusz ankiety, zgoda komisji bioetycznej, trzy publikacje naukowe w czasopismach *Nutrients* i *Health Problems of Civilization* o łącznej wartości 320 pkt MNiSW i IF 10,08).

Układ pracy jest przejrzysty, a jej wyniki mają znaczenie zarówno poznawcze, jak i praktyczne. Rozprawa wnosi oryginalny wkład naukowy w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu w obszar badań nad zachowaniami zdrowotnymi pacjentów psychiatrycznych.

Uwagi końcowe

Po zapoznaniu się z pracą doktorską lek. med. Macieja Domańskiego należy odnotować kilka faktów i szerzej je skomentować.

Lektura pracy nasuwa pewne uwagi, zatem proszę Doktoranta o odniesienie się do poniższych:

1. Proszę omówić i doprecyzować liczbę pacjentów z grupy badawczej i grupy kontrolnej z publikacji nr 1 i publikacji nr 2.
2. Dlaczego Doktorant użył autorskiej ankiety, i jak przebiegał proces badawczy w kierunku zachowań pro i antyzdrowotnych?
3. Jakie były procedury żywieniowe pacjentów na oddziałach zamkniętych?
4. Z czego wynikały metodyczne założenia badawcze w projekcie badań prezentowanych przez Doktoranta?
5. Jak wyglądała procedura terapeutyczna badanych pacjentów po przeprowadzeniu przez doktoranta badań?

W pracy nie uniknięto drobnych błędów edytorskich, których w recenzji nie wymieniam, a nie wpływają na ocenę pracy.

Do niewątpliwych osiągnięć Doktoranta jest podjęcie próby innowacyjnego ujęcia problematyki badawczej związanej ze wskazaniem danych dla praktyki klinicznej i zdrowia publicznego, wskazując na konieczność zintegrowanych strategii diagnostyczno-terapeutycznych w psychiatrii. W tym miejscu, chciałabym zapytać Doktoranta, jakie są dalsze Jego plany związane z podjętą problematyką badawczą? Czy będzie to miało znaczenie dla zdrowia publicznego populacji, dla lekarzy specjalistów, czy też zachowań zdrowotnych populacji?

Podsumowanie oceny i wnioski końcowe

W podsumowaniu chciałabym stwierdzić, że pozytywnie oceniam wartość naukową przedstawionej pracy, a wysunięte w recenzji uwagi w niczym nie umniejszają tej oceny.

Na szczególne uznanie zasługuje interdyscyplinarność pracy. Autor umiejętnie połączył perspektywy dietetyki klinicznej, hematologii, psychiatrii i zdrowia publicznego. Tak szerokie ujęcie pozwala nie tylko na pełniejsze zrozumienie badanego problemu, ale również na wskazanie praktycznych implikacji dla różnych grup specjalistów – lekarzy psychiatrów, dietetyków, pielęgniarek czy pracowników ochrony zdrowia.

Podsumowując, praca dostarcza cennych danych dla praktyki klinicznej i może stanowić podstawę zintegrowanych strategii diagnostyczno-terapeutycznych w psychiatrii, uwzględniających zarówno aspekty somatyczne, jak i psychospołeczne.

Chciałabym podkreślić, iż wysoko oceniam profil badań prowadzonych przez Pana lek. Med. Macieja Domańskiego w odniesieniu do ich wartości naukowej, ale przede wszystkim potencjalnego znaczenia klinicznego w terapii chorób dietozależnych. Innowacyjny charakter badań zrealizowanych przez Kandydata z użyciem odpowiedniej infrastruktury badawczej świadczy o umiejętności wykorzystania wiedzy między-obszarowej, bardzo dobrej organizacji pracy i szybkiej zdolności realizacji nowych wyzwań badawczych.

W oparciu o ocenę rozprawy doktorskiej będącą podstawą postępowania doktorskiego, a także dorobku naukowego, stwierdzam, że dokumenty przedstawione do oceny, spełniają ustawowe wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora. Kandydat spełnia wymagania określone art. 187 ust. 1- 4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.) zatem, Wnoszę do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Kaliskiego, o dopuszczenie Pana lek. med. Macieja Domańskiego do dalszych etapów postępowania doktorskiego **o nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.**

Dr hab. n. med. Karolina Frąszczak,
prof. Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Dr hab. n. med. Prof. UM
Karolina Frąszczak
Specjalista polichirurgii i ginekologii
Specjalista ginekologii onkologicznej
2300167